

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



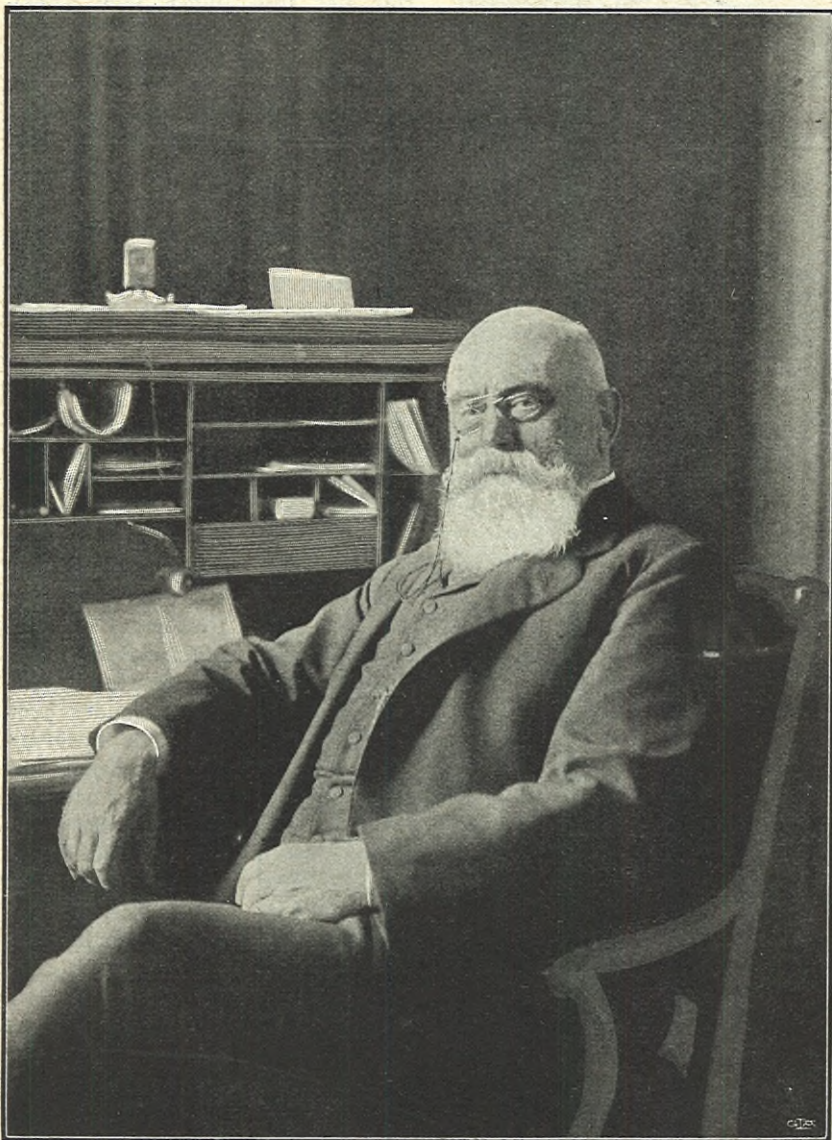


ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.



LANDSHÖFDINGEN PER JOHAN BRÅKENHIELM.
A. BLOMBERG FOTO.

DET NYRESTAURERADE UPPSALA SLOTT OCH DESS LANDSHÖFDINGEPAR.

MÅNGA — ack, alltför många! — vintrar hade snöat, sedan jag sista gången en smällkall decemberkväll kuskade upp för Carolinabacken till det gamla röda slottet för att afdansa en Oscarsbal med de kvinnliga, eller rättare sagdt, flickaktiga stjärnorna i mitt oförglömliga Uppsala koteri, som döpt sig själfva till "Dårarnes klubb". Nu kom jag ensam dit upp, sedan jag genomfarit gator, störda af nya hus, som inte riktigt varit med från början, gator, fyllda af hvitmössor, hvilka ännu pluggade Cornelius Nepos i 6: 1, då jag tenterade mitt sista ämne för examen.

Dock, ett fanns, som icke förändrats. Ty lika hjärtligt, lika obrutet ungdomligt, som landshövding Bråkenhielm tog emot sina hundratal gäster i den stora salongen, likadan fann jag honom nu, då jag kom som en ensam främling för att kasta en blick på de metamorfoser, Vasarnas borg undergått. Den gammalsvenska gästvänskapen har städe haft ett trofast hägn i det Bråkenhielmska huset. Nobel, ladylik och hjärtegod, sådan påminna sig alla den älskvärda landshövdingen, hvilka haft äran bevista de fester, som gifvas för universitetets, stadens och länets skilda element. De salonger, där hon då förde spiran, hafva

nu omvandlats till mera byråkratiskt prosaiska ändamål. Men man kan vara förvissad, att de våningar, som bilda det nya hemmet, lika förbindligt gästfritt komma att öppnas af henne, hvars ställning — med en liten derivering från hennes makes titel — lämpligen kunde betecknas såsom drottningens befälningshafvande. —

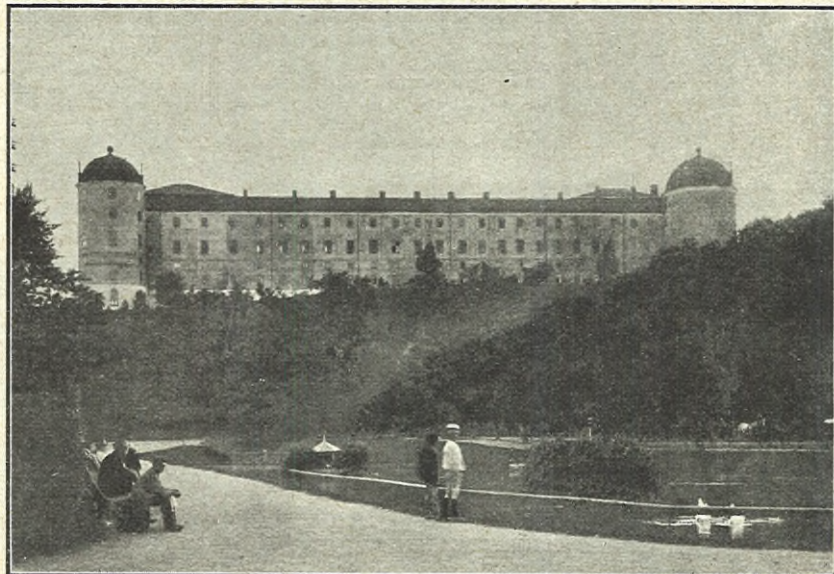
Det första, som faller i ögonen, är den nyuppförda terrassen af rödaktig Upplandsgranit, löpande på borggårdens inre sida, hvarigenom denna blifvit mera plan, befriats från alla onödiga kroklinjer. På östra sidan har ett stycke af slottsbacken inhägnats till park, särdeles smakfullt anlagd och försedd med en mycket monumental grind. — Dock, de moderna utanverken äro jämförelsevis betydelselösa, jämförda med de allt genomgripande förändringar det inre undergått.

Ifall vi då börja nedifrån, upptages bottenvåningen af konungens befälningshafvandes expeditions- och arbetsrum. Det är landshöfdingens f. d. privata våning, hvilken sålunda förändrats till tidsenliga ämbetslokaler. Väggar hafva utslagits, rum hafva sammanlagts, klufvits och ingått i nya kombinationer, så att den, som förut hade en smula kännedom om plankartan, står alldeles vimmelkantig. Landshöfdingens bibliotek är det forna köket plus skafferiet, hans arbetsrum den gamla iskalla korridoren jämte handkammaren, i hvilken så mycken champagne blifvit kyld för forna tiders glada banketter. Det, som förut var matsalen, bildar nu länsstyrelsens sessionsrum. Här befinner sig för öfrigt det "historiska hörnet", där vår konung och hans bröder sjungit kvartetter på gamle von Kræmers tid.

Medan jag kommer ihåg det, får jag säga, att centralvärmeledning nu blifvit införd i hela slottet. Förr i världen var det nog ofta som det kunde med "temperaturen" i trappor och gallerier, där Karin Månsdotters och Gunilla Bielkes liljefingrar säkerligen ofta dvalnat vid beröringen af de frostiga ledstängerna af vallonsmidet Dannemorajärn.

Entresolen omfattar landshöfdingens hvardagsbostad och inrymmer en fil af komfortabla och hemtrefliga lägenheter. Med särskild stolthet visade värden mig det utmärkt inventiöst inredda badrummet, till hvilket han själf uppgjort planen.

En trappa högre upp ligger den magnifika representationsvåningen. Stora, präktiga gemak med väldiga spisar af täljsten samt grekisk och italiensk marmor. De krappröda, sidenimiterade väggarna prydas af oljefärgsporträtt, framställande medlemmar af vårt konungahus. Biblioteket med sin solida väggfasta ekpanelning — en gåfva bland många andra från landshöfdingen själf — inrymmer bland annat ett ekbord af kolossala dimensioner, förfärdigadt efter ett på Nationalmuseum befintligt, hvilket uppgifves hafva tillhört gamle kung Gösta. Åt Botaniska trädgården finnes ett alldeles hänförande kabinett, broderadt i guld och gammalsvenskt blått. På samma gång täckt och



UPPSALA SLOTT FRÅN SVANDAMMEN.

värdigt, leende och lugnt, är detta ett af de mest förtjusande rum jag någonsin sett, en jungfrubur, en prinsessas budoar, en plats för att dikta sonetter.

Från statsvåningen passerar man öfver en mindre antichambre till de uti slottets nordligaste del inrymda landstingslokalerna. Ingen svensk institution af ifrågavarande slag är logerad såsom denna, och det torde öfver hufvud vara mycket sällsynt att få se ett rum af sådana monumental proportioner, en sådan konstnärligt enhetlig inredning samt i all synnerhet en sådan vidtfamnande och storslagen utsikt som landstingssalen på Uppsala slott erbjuder. Hållna i den så kallade Johan den tredjestilen, äro tak och väggar ornerade i hvit stuck, enligt uppgift efter mönster från Kalmar slott och efter Katarina Jagellonicas gravvård i domkyrkan. Själfva stuckverket är utfördt af artisten Aron Gerle efter ritning, verkställd af arkitekten Thure Stenberg.

Den väldiga samlingssalen, som sträcker sig genom två våningar, är täckt af ett hvälfdt tak, emellan hvars fönster åtta rektangulära fält *al fresco* framställa vyer af länets märkligaste possessioner: Skutskär, Dannemora, Österby, Strömsberg, Sko, Fånöö och Leufsta.

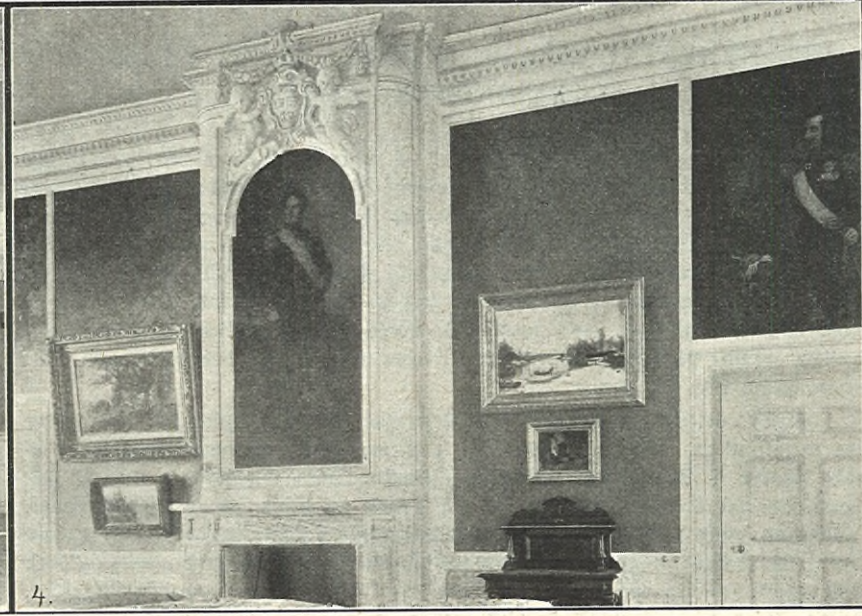
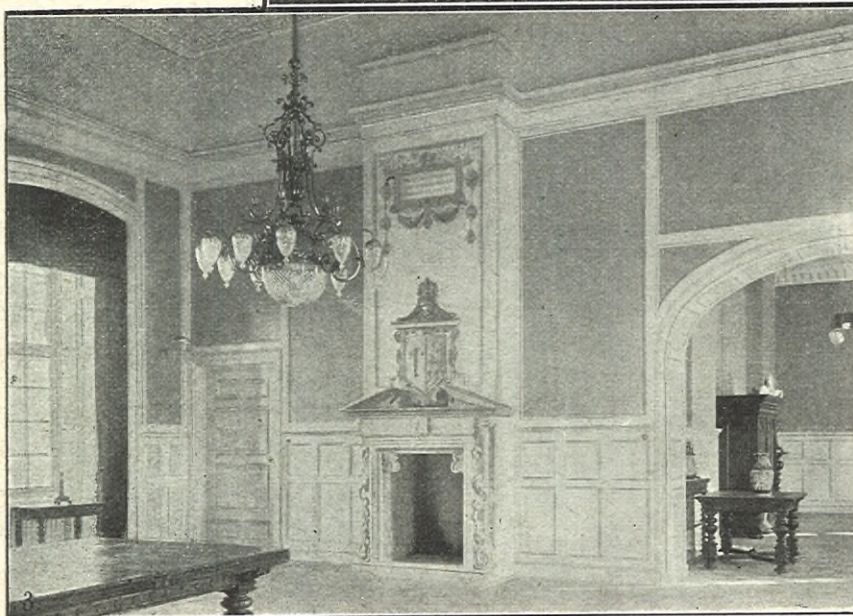
Hufvudtrappan till norra uppgången lyser, äfven den, i ny skrud. Steg, räcken och mäklare äro af Kolmårds-marmor, hvilket material äfven tagits i användning för de i synnerligen smakfulla lapidar-mönster inlagda

FRÅN DET NYRESTAURERADE UPPSALA SLOTT. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1. HUFVUDTRAPPAN



Påbörjad mot slutet af Gustaf I:s regering, arbetade man under många regenter på Uppsala slotts fullbordande, och det var först framemot sextonhundratalets mitt — då de från främmande länder hemvändande fältöfverstarne började att litet hvarstans resa borgar efter utländska förebilder — som det röda slottet blef fullt färdigt. Ett halft sekel

OCH INGÅNGEN TILL LANDSTINGSSALEN. 2. LANDSTINGSSALEN. 3. PARTI AF MATSALEN. 4. PARTI AF SALONGEN.



Lagermans Tvätt-pulver "TOMTEN".

senare härjades det emellertid af den förfärliga eldsvåda, som förtärde större delen af den gamla universitetsstaden, och som hvarken sparade slott eller kyrka.

Man befann sig midt under den stora ofreden, statskassan var länsad, Sverige präglade sina nödmynt för anskaffande af munderingar och värfningspängar, för medel till kulor och klingor. Vi ha en egendomlig förordning från Karolinerdramats sista akt, den nämligen, där den hemvändande hjälten befäller, att de kungliga lustslotten skulle iordningsställas, allihop! Dock, han fick inte lefva för att genomdrifva sin vilja. Först Adolf Fredrik sökte att under sin kronprinstid göra något för Uppsala slott. Af sin privatkassa — hvilken aldrig var stor — skänkte han 40,000 daler silfvermynt till dess iståndsättande. Och dessutom fingo de uppländska skattebönderna sig ålagdt att hvar och en forsla sin timmerstock till bygget. Den ena bonden ville inte vara sämre än den andra, och det torde vara hart när omöjligt att få se bjälkar af gröfre dimensioner än dessa.

Efter ritningar af Hårleman började det af eld härjade huset att åter långsamt höja sig ur askan. Dock, man saknade medel att genomföra dessa planer, hvarför det mesta fick förblifva oinredt.

Nu har, såsom ofvan i korthet skildrats, den gamla borgen åter rest sig ur gruset, tack vare landshöfding Bråkenhielms initiativ, tack vare hans ihärdiga och nitiska intresse. Då man vet hvad det kostar att restaurera gamla herregårdar och då man känner de summor, Uppsala slotts byggherrar haft att röra sig med, är resultatet lysande i sanning.

Af statsmedel har anslagits 54,400 kr., hvarjämte hushållningssällskapet bidragit med 23,000 och landstinget med 17,000 kr. De i öfrigt erforderliga 50,000 kr. anskaffas på enskild väg — eller med andra ord, det som inte kan inbringas på annat sätt, går ur landshöfdingens egen ficka.

Heder åt den både Upplandshöfdingen, hvilken lagt en sådan öm och kraftig hand vid Vasarnas af riddareromantik och studentsvärmeri omsusade borg!

MARI MIHI.

* * *

Per Johan Bråkenhielm är till börden skåning, född i Malmö 1840. Vid 17 års ålder student i Lund, blef han efter aflagda ämbetsamina assessor i Göta hof-rätt 1872 och konstit. revisionssekreterare ett par år senare. År 1876 kallades han till underståthållare i Stockholm; är från 1895 landshöfding i Uppsala län och ståthållare på Uppsala slott. Han ingick 1869 äktenskap med Margaret Kinneare Jobson från Skotland.



FRU MARGARET BRÅKENHIELM, F. KINNEARE
JOBSON.

*Glöm ej
Jubileumsfondens sparbössor!*



STUREHVALFVEN VID UPPSALA SLOTT.



FRÅN UPPSALA SLOTT. DE NYA PORTARNE
ÅT VALLEN.



GUSTAF-VASA-STODEN PÅ UPPSALA SLOTT
BORGGÅRD. A. BLOMBERG FOTO

**KÖP
Svart Siden.**

Begär prover franko af våra garanteradt solida sidentyger från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Specialité: Sista nyheter af brud-, sällskaps- och promenadtoiletter, äfven i kulört och hvitt.

Sändes tull- och portofritt direkt till privata.

Schweizer & Co., Luzern S 6, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

I ARKADIEN. SKISS FÖR IDUN AF ST. ST. LENNARTSON.

II.

DOCK, äfven den tiden hade de långa, sol-ljusa sommardagarna en ände, också då följde hösten ovevkligt sommaren i spåren.

Just som sommarglädjen stod på sin höjdpunkt, då frukten mognade och kräftmetet pågick som allra ifrigast, kom den och knackade på paradiset dörr. Och med långa vintrar, då ensamheten låg tung öfver de röda gårdarna, och korta, gyllene somrar gled åren, när allt kom omkring, nästan lika snabbt som dagarna undan människorna.

Till de tre barnen kom lifvets allvar och lade sin tunga hand på deras veka sinnen. De skildes åt och sattes i skola för att på hvar sitt håll få sina vingar så klippta, att de ej skulle komma att flyga bort från de pinnar, på hvilka samhället en gång skulle placera dem...

Visserligen träffade de hvarandra åter under ferierna, men då var det ändock ej detsamma som förr. De hade själfva förändrats; kunskapens frukter på ondt och godt, men mest ondt, hade gifvits dem att äta, och med öppnade ögon sågo de på sin lustgård och på hvarandra. Huru olika allt mot förr! Byn var ett kråkvinkel, sjön bara en groddam i jämförelse med Väneren eller Kaspiska hafvet, och Fattiggårds-Johan, som stod vid väggkanten och lyfte på mössan, en fåne, som ej borde få gå lös. Förlägna sågo de på hvarandra, mindes sina dumma lekar och oskyldiga upptåg, och skämdes smått inför sig själfva. — För öfrigt, huru fort svinna ej ferier! Knappt hade de hunnit skaka bokdammet från sina själar, och innan ännu fantasiens stäckta vingar



FRÅN UPPSALA SLOTT: »STYRBISKOP» MED DE
GAMLA KANONERNA.

åter fått växa sig starka nog att lyfta dem till den soliga höjd, från hvilken de förr sågo lifvet och människorna — var fritiden förbi och skolan öppnade åter sina tunga ekportar.

En sommar var litet längre; den sommaren gingo de och läste för prästen. Och åter öppnade sig vid de sällsamma orden, dem den blide gamle mannen talade till dem, portarne till det förlorade riket och gaf dem en inblick öfver gröna blomsterängar, källsprång och en blå himmel, öfver hvilken änglarne sväfvade, osynliga utom för barnen och dem, som tro — den sista inblicken i en förtrollad värld, så vidt skild från hvardagarnas grå verklighet.

Så var det slutligen en sommar, de båda pojkarne kommo hem, iförda splitter nya glänande hvita mössor och smala spanskrockskeppar, med hvilka de promenerade af och an på den trånga och krokiga bygatan, blossande på ostentativt mörka och stora cigarrer. Och måhända voro de ej längre fullt så goda vänner som förr; de hade ju också nu fått skilda intressen, den ene var redan antagen som volontär vid ett landsortsregemente, den andre ämnade sig till universitetet. Men de voro alltid i hvarandras sällskap; det föreföll nästan, som om de fruktat att släppa hvarandra ur sikte.

Den tredje i deras lag, den forna deltagarinnan i alla lekar och upptåg, hade vuxit upp till en lång, vacker flicka af denna ljusa skönhetsstyp, i hvilken vi alla varit förälskade, då vi läste "Familjen Newcomes". — Infattadt som i en bred ram af det brusande, guldblonda håret ägde hennes ovala anlete i arf af modern den vackra hy, som Englands jämna och fuktiga klimat skänker kvinnorna och som man återfinner på taflor af Gainsborough och Reynolds, men som är så sällsynt här. Och i detta ansikte, hvars drag voro stora, men utomordentligt väl skurna, glänste bakom tunga, kupiga lock och skuggade af långa, mörka, i spetsen lätt uppåtböjda hår tvänne ögon, hvilkas stora pupiller infattades af en iris, pärlgrå med insprängda strimmor af mörkblått, skiftande som cymofanet. De ögonen kunde lysa upp af återhållen munterhet, medan hon kastade hufvudet tillbaka med det lätta öfverdåd i rörelsen, som är de vackra kvinnornas hemlighet, och de kunde åter mörkna, då en dold sinnesrörelse kom hennes näsvingar att skälfta och barmen att höjas af djupare andedrag. Den röda munnens amorsbåge var starkt spänd; mellan de fuktiga läpparne skymtade de jämna och pärlemorhvita tänderna.

Ansiktets ovanliga fågning förhöjdes ytterligare genom formfulländningen hos hals och skuldror, hvilkas hvita, af ingen älskares lidelsefulla kyssar berörda hy tycktes lätt pudrad med ett glänande stoft af det slag, som täcker fjärlarnes vingar . . .

Ett drömmande uttryck i hennes ansikte, något skyggt i den sakta gången jämte en vekhet, som röjde sig i munnens och nackens linjer, förde i minnet några tungsinta vers af Fröding: "Det, som blickar mildast" . . .

Sådan var hon, då de alla tre sista gången voro tillsammans.

III.

Det var kvällen efter en stormig och redan höstlig sensommar dag. De tre följdes åt på hemvägen från en bjudning, där de på hvar sitt vis haft tråkigt tillsammans med främmande människor, hvilkas synpunkter de ej förstodo och till hvilkas ord de lyssnade med frånvarande min och något sökande i blicken. — Nu följdes de, som nämndt, på vägen, hvilken slingrade fram i alarnas skugga längs stranden af den sjö, där de så ofta lekt som barn. Ett åskväder hade nyss dragit förbi, och

det var ännu mörkt af molnens skuggor. De hörde genom orden vindens sus i de svarta trädskronorna och vågorna fräsande bryta sig öfver den grunda strandens sand. Öfver skogens bryn stego gnistor från den gamla hyttans höga masugnskrans; de hvirflade rundt ett ögonblick och vräktes i det nästa, slocknade, af vinden in i mörkret.

Deras samtal hade rört sig om de högsta och subtilaste ämnen — de voro ju ännu så unga: — om Gud, på hvilkens tillvaro de tviflade, om idealen och om kärleken, på hvilken de däremot trodde.

— Det är lätt att förstå, att människan i sin nöd skapat sig en Gud, som skall förmå att hjälpa henne och hvilkens verk hon är; jag begriper bara ej, huru hon skall kunna älska denne grymme och egensinnige tyrann. Att som hundar krypa för och kyssa den hand, som nyss slagit!

Det var volontären, som talade; han stammade en smula af indignationens ifver.

— Om jag också visste, att Gud funnes, skulle jag ändock aldrig kunna älska honom; jag vet nog, att det är förfärligt att tala så, men jag kunde inte.

Äfven hennes röst lät egendomligt upprörd och hon andades häftigt.

Den tredje af vännerna, hvilken gick några steg före på den smala gångstigen, vände sig ifrigt om för att svara:

— Det är allmakten, sade han, som vi måste beröfva Gud, innan vi kunna lära att älska honom och veta oss älskade af honom. Jag tror, att den rätta kärleken är den, som uppspringer ur medlidandet; allt annat är bara själfviskhet och begär. Gud hyser medlidande med oss, men vi äro skapade efter hans egen bild, och mot vår vilja förmår han ej hjälpa. Det är sant, att då man ser all nöd och orättfärdighet i världen, är det svårt att älska upphofsmannen till allt detta, och man uppröres öfver att se hyckleriet af fruktan krypa till korset, och dock . . .

Han tystnade plötsligt; med sina en smula närsynta ögon hade han tyckt sig se, att de båda, där de gingo tätt vid hvarandras sida i skymningen på den mörka stigen, höllo hvarandra i handen. Han glömde, hvad det var, han velat säga; det stack till så underligt i bröstet på honom och hans hjärta begynte häftigt skälfta. Tyst, med hufvudet sänkt som om en tung hand plötsligt lagts på hans nacke, fortsatte han sin väg.

Det var ingen, som sade något; med sina sinnen fyllda af känslor, för hvilka ord saknades dem, lyssnade de till vindens sus och vågornas sorlande röster.

Då de slutligen skulle skiljas vid grinden, som förde till hennes gård, och hon räckte honom handen till godnatt, föreföll det honom med ens, som var det ett afsked för en mycket lång tid, kanske för lifvet, han nu skulle säga henne. Drömmande blef han stående med den mjuka flickhandens smala, böjliga fingrar i sin hårda och magra hand, medan han sökte efter något att säga henne till farväl. Ett behof att gråta arbetade sig plötsligt upp hos honom; han släppte plötsligt hennes hand, och utan att kunna få fram ett ord, vände han sig om och skyndade bort i mörkret. De hörde hans steg springande aflägsna sig längs gångstigen i dalen och tysta lyssnade de, medan en tung beklämning lade sig öfver deras hjärtan. Det föreföll dem, som då en dag på senhösten ett ovädersmoln drager förbi solen; lifvet, som nyss syntes dem så enkelt, blef åter svärförståeligt och skrämmande; frysande sade de hvarandra godnatt.

Och han, ja — för honom har hela hans lif — tyckes det honom understundom — sedan blifvit så — en flykt in i mörkret.

NAGOT OM KÖPING. EN LITEN STUDIE AF N. P. ÖDMAN.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

MEN VILL man se något verkligen stort slaget i det nya Köping, så skall man göra en titt i den stora mekaniska verkstaden i stadens sydliga del. Om den icke är Sveriges förnämsta mekaniska verkstad, så är det åtminstone ej långt ifrån. Jag var därinne ett ögonblick med disponenten H—m. Det var på söndagen, då allt arbete stod stilla, och det var väl det, för annars hade jag väl blifvit alldeles yr i hufvudet och bedöfvad. Som det nu var, tyst och folktomt, var det i alla fall öfvervåldigande för ögat, om ej för örat. Jag stod fullständigt häpen. Det var en verkstad så stor, att jag tror flere kyrkor (landkyrkor åtminstone) hade kunnat stoppas in i den och ställts bredvid hvarandra, och så hög och luftig att man "hajade till", när man tittade i taket. Och dessa massor af allehanda maskiner och hjul och remmar, om dem kan jag blott säga, att de ställa till ett riktigt virrvarr i hjärnan på en stackars skolmagister och låter honom på ett nedslående sätt känna sitt eget omätliga, nästan sublima, djup af okunnighet på dessa områden. Ja, man känner sig i sanning "enkel", när man med en sakkunnig disponent genomvandrar en sådan där jätteverkstad — och den känslan är för resten mycket nyttig. I denna verkstad, som hufvudsakligen har till uppgift tillverkan af verktygsmaskiner, lära sysselsätas öfver 200 arbetare. Och väl aflönade och väl behandlade äro de, och allt är gjordt äfven i hygieniskt afseende vid själfva verkstaden för deras välbefinnande, trefnad och renlighet.

Stadens öfriga "märkvärdigheter" måste jag för utrymmets skull lämna åt sitt öde.

Men utom märkvärdigheter i vanlig mening har Köping vissa märkliga fakta och förhållanden att vara stolt öfver. Oberäknadt det redan nämnda Schéele-minnet, som väl är Köpings förnämsta stolthet, kan denna stad berömma sig af att ha varit en af ändpunktterna för Sveriges första järnväg, den i våra järnvägars historia mycket omtalade Köping—Hult-järnvägen, som dock aldrig gick fram till Hult vid Venern, utan blott till Örebro. Detta var också den första järnväg jag såg i min ungdom, och jag åkte på den från Fellingsbro till Arboga sommaren 1856. Men Köping kan också berömma sig af något, som har ett verkligare värde och som vittnar synnerligen godt om den moraliska ståndpunkten i staden. Köping är, försäkras det, en af de *nyktraste* städer i Sverige. Ingenstädes lär i förhållande till folkmängden finnas så många absolutister, och ingenstädes lär finnas en större procent af "helnyktra" arbetare. En köpingsbo sade mig under mitt besök, att man jämförelsevis sällan ser en berusad person på stadens gator. Lyckliga Köping! Detta tycker jag sannerligen är din största ära. Också var Köping en af de allra första städer i Sverige där en godtemplarloge bildades*, och denna loge har nu där så kraftigt utvecklats, att den äger ett stort ordenshus, som med sina två runda torn väl pryder sin plats vid stora torget och bland annat inrymmer en samlingsaal på 600 sittplatser.

Och lyckligt är Köping äfven i det fallet, att där lär råda en god samhörighetsanda. Intet härskande parti, ingen förnäm klick inom samhälle eller societet, utan på det hela en viss jämnställighet, som ger något gladt och godmodigt åt samvaro och förhandlingar. Så har män åtminstone sagt mig.

* N:r 1 bildades i Göteborg, n:r 2 i Arboga, n:r 3, logen "Gustaf Adolf", i Köping.

Att Köping är en snygg och vacker stad med välbyggda stenhus och raka gator, har jag redan antydtt. Men finns det också i staden något pittoreskt, något sådant, som icke är så fasligt ordentligt, rätlinigt och "schangtilt", men dess mera småtrefligt och behagligt för ögat? Jo, äfven sådant finnes. Se t. ex. den gamla rödmålade prästgården — jag menar denna gång kyrkoherdens boställsgård — där den tittar fram bland de lummiga träden vid ån, och se hela det vackra strandpartiet omkring den och perspektivet uppåt ån, och jag frågar, om ni kan önska er en mera småtreflig och idyllisk småstadsbild. I allmänhet kan man också säga, att ån och dess stränder inom staden är något helt annat och vackrare än ån i dess fortsatta lopp mot Mälaren. Se er vi-



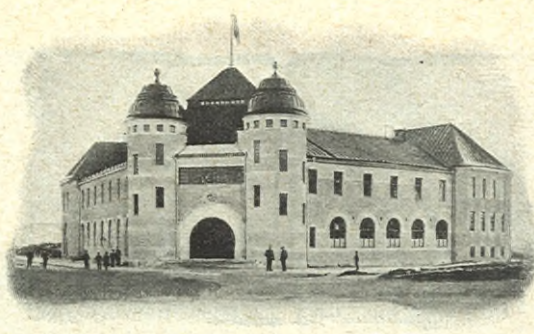
PRÄSTGÅRDEN OCH PARTI AF KÖPINGSÅN.

dare omkring i den gamla stadsdelen med dess tråkåkar, helst husen vid ån. "Malerisch", inte sant? Gå sedan och titta lite grand på alla vackra trädgårdspartier och planteringar i staden, och till sist tag äfven, liksom jag, en promenad i den vackra parken vid lasarettet och glöm icke heller att därifrån gå upp på den långsträckta skogbevuxna bergåsen här öster om staden, den s. k. "Lärskogen", ända upp till dess högsta topp "Kanonberget", (som fått sitt namn af två gamla kanoner, som ligga där). Där har ni bästa utsikten öfver staden med den präktiga kyrkan och öfver hela nejden med berg och skog, och det är i denna tafla ej längre något blott "småtrefligt och behagligt", utan rent af något storslaget. Och där borta i söder skulle man, om ej träden skymde, se den stora blå mälarmvik, som kallas "Galten", skymta fram. Utan tvifvel är det på grund af närheten till "Galten", som man kallar köpingsborna för . . . , men det lofvade jag ju i Köping att inte tala om. Nöj er nu emellertid icke med Kanonberget, utan, när ni går ned därifrån, så gör som jag och mitt sällskap: fortsätt vandrigen längs öfver hela den långa skogklädda åsen åt söder till. Kanske får ni då snart liksom vi höra skott, smäll på smäll, och lockas i den riktningen: det är medlemmar af Köpings skytteförening, som på sin skjutbana här öfva sig i målskjutning, men stör dem icke, gör dem inga frågor, de äro så upptagna med sina allvarliga öfningar till fosterlandets försvar, att de ej ha tid att svara er eller i bästa fall blott göra det med skarpa enstafviga ord, som komma från deras läppar nästan som skott. På dessa köpingsbor, men också endast på dessa, skulle jag nästan ha varit färdig att tillämpa Biskop Fahlcrantz' bekanta ord efter ett besök i Köping:

Af stadens innevånare jag såg en skymt:
Grym deras uppsyn var, och deras tal var »grymt».

Skämt åsido, så gladdet mitt hjärta att se den fosterländska vapenöfningen. Den behöfves sannerligen i våra dar.

Och låt oss nu gå vidare; det är en vacker skog, väl värd att se, och den har äfven sin historia, och den lyder i korthet så: En jägmästare vid namn Josef Arpi (brorson till Oscar Arpi, studentsångens frejdade anförare) kom för åtskilliga år sedan till Köping och slog sig ned där och blef ledsen



GOODTEMPLARHUSET I KÖPING.

att från sin bostad se en lång ful, nästan kalås sträcka sig öster om staden och endast användas till en mager betesmark för svin och får och andra fyrfotingar. "Detta kan bli något vackert", tänkte han, och han — gjorde det till något vackert, eller, med andra ord, genom flitiga planteringar af löf- och barrträd under åratals förvandlade han hela den stora fula åsen till en härlig skogspark, den nuvarande "Lärskogen", som utgör köpingsbornas stolthet och glädje och deras käraste promenadplats. Och de voro ej otacksamma, de ärade hans minne — han dog för några år sedan — och de ha nu för evärdeliga tider inhuggit hans namn med födelse- och dödsår (1826 — 1887) på ett stort klippblock, som ligger i en vacker del af den af honom framtröllade skogen. Ni bör gå dit och se på det, och om ni sedan har lust att fortsätta ända tills ni liksom arken stannar på "Ararats berg" vid södra ändan af Lärskogen, där ni kan få en god utsikt öfver Mälaren, så gör det. Men annars kan ni också från Arpistenen lugnt vika af nedåt landsvägen: där lämnar jag er i fred. Kasta blott en blick på Karmanshyttan — kanske, om ni har tid, kan ni där få se ett "utslag" af rödglödande flytande järnmalm — och återvänd sedan till staden med den fula Köpingsån på er vänstra sida och den vackra skogsparken på den högra.

* * *

Köping är en urgammal stad. Med detta uttalande öfvergå vi nu till den *historiska* delen somen afslutning af det hela. Ja, vi kunna rent af börja med den *förhistoriska*, ty att Köping äfven har en sagolik "förhistoria", det har jag just i dessa dagar sett i fru Cecilia Bååth-Holmbergs nyutkomna intressanta bok om Västmanland. Hon omnämner där en sägen, att Köping i forna tider var en ofantligt stor stad, bortemot en half mil lång, och att den hade två kolossala ringborgar Granmarsborg med dess 1200 fot långa yttermurar och det föga mindre Korslöteborg, hvilka båda då skulle ha legat inom staden, men nu, såsom köpingsborna väl känna till, ligga långt utanför den med sina jättestora lämningar af ringmurar, den ena innanför den andra. Och hon håller före, att dessa borgar, som enligt sagan byggts af jättar och troll, i själfva verket uppförts af den hedniska befolkningen i forntiden till skydd mot



ARPISTENEN I LÄRSKOGEN.



Lanolin-Sana-Tvål.

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål
25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.



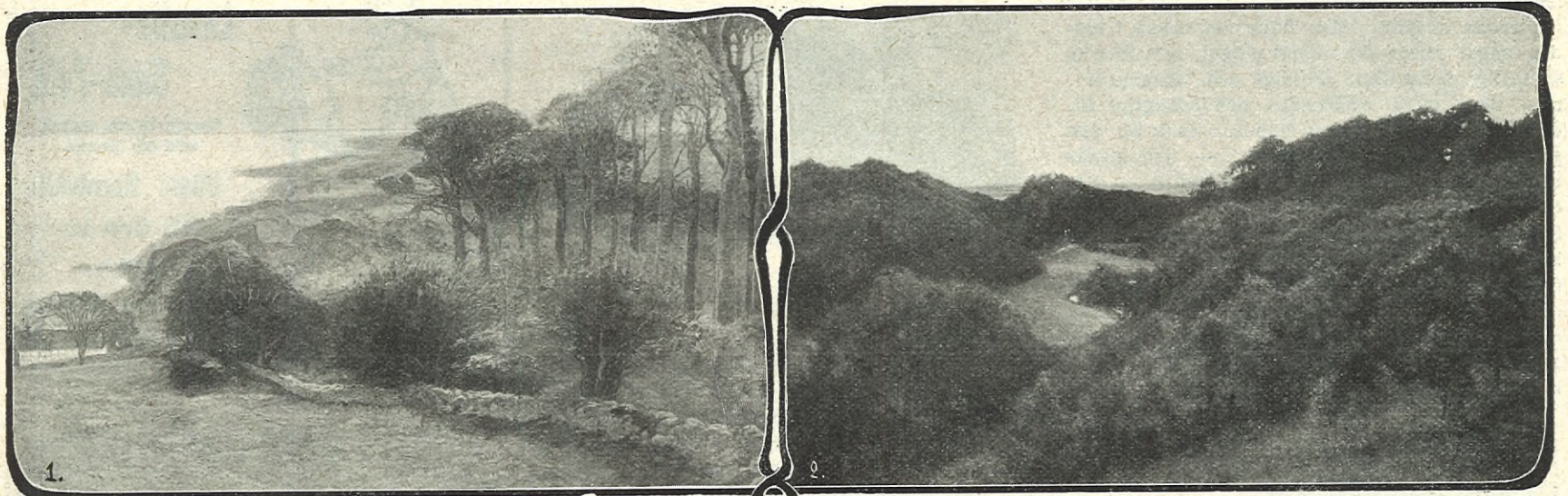
KÖPINGS HAMN.

vikingarne. Vidare förtäljes, att norske konungen Olaf den helige var den, som här i det forntida Köping först predikade kristendomen, och att han gjorde detta, då han färdades uppåt Sverige stadd på flykt efter det förlorade slaget mot Knut den store vid Helgaån 1027, och att han i Köping byggde den första kristna kyrkan, en träkyrka, som stod kvar ända till 1440, då den refs för att lämna plats åt den nuvarande. Att det måtte finnas spår af historisk sanning i Olafssägner, framgår däraf att Olaf den helige är Köpings skyddspatron, och att hans sköldemärke, korset med bokstafven R. (Rex) blef stadens sigill och är det ännu, bara med den förändringen, att af R. blifvit K. (Köping). Till minne af honom firades också i gamla tider "Olofsmässan", som från en kyrklig högtid småningom öfvergick till en vanlig marknad och som existerat som sådan ända till våra dagar. Under Köpings första kristna tid efter Olaf den helige skulle staden enligt sägnen ha haft icke mindre än 5 kyrkor och 4 fästen, och det är ju möjligt att detta är mer än en saga.

Huru som helst, om inte Köping är så urgammalt som sagan om dess äldsta tider förtäljer, så är det dock i själfva verket gammalt nog. Det omtalas i historien redan på 1200-talet som en viktig handelsort långt innan det var stad, och då under det underliga namnet "Laglösa köping", troligen emedan det trots liflig handel ej fått stadsrätt. Sina stadsrättigheter fick Köping först 1574. Redan långt innan dess fanns nära åns mynning det gamla fästet Köpings Hus, som förstördes af Engelbrekt 1534 i frihetskriget mot danskarna.

Af Köpings vidare historia under medeltiden och nyare tiden känner jag — dess bättre för mina läsare — ingenting. Blott det vet jag, att Köping ej på långt när spelat den viktiga roll i vår historia som dess granne och rival, den gamla vördnadsvärda riksdagsstaden Arboga — nu blott riksbekant för sitt arbogaöl, sina kringlor och sin margarin — och att det först var efter den stora branden 1889 som staden Köping stigit upp ur askan som en ny "Phoenix".

Och som en sådan är det nu den presenterar sig.



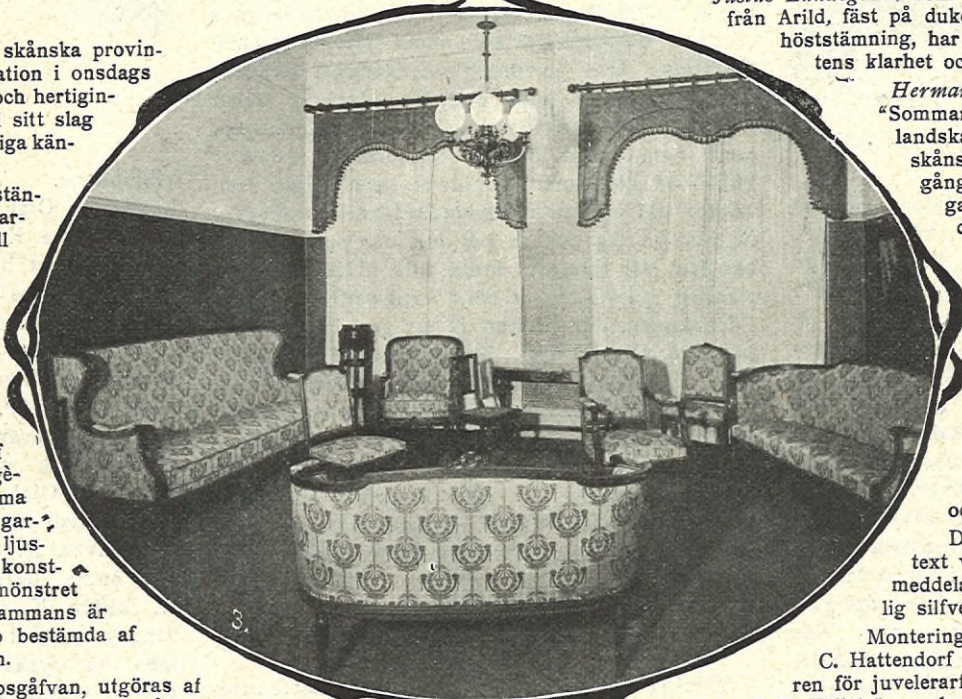
SKÅNES BRÖLLOPSGÅFVA TILL DESS HERTIGPAR.

Den Bröllopsgåfva, som den skånska provinsens bebyggare genom en deputation i onsdags öfverbringade åt dd. kk. hh. hertigen och hertiginnan af Skåne, torde vara enastående i sitt slag och bär vittne om skåningarnas hjärtliga känslor för sitt hertigpar.

Bröllopsgåfvan utgöres af ett fullständigt salongsmöblemang, jämte andra artiklar, konstverk m. m., som höra till en salong.

Salongsmöblemang, som utgått från Nordiska möbleringsaktiebolagets verkstäder i Malmö, bär vittne om, att den skånska möbelindustrien är högt utvecklad. Möblemang är utfördt i stil à la Louis XVI, af italiensk skulpterad valnöt i naturlig färg, och utgöres af tre soffor, tolf fåtöljer af olika storlekar, stolar (chaises legères) och tre divansbord. Därtill komma två guerdoner af mahogny, fyra par gardiner, en Smyrnamatta och en antik ljuskrona. Möblerna äro öfverdragna af konstväfdt franskt siden i svag lila, med mönstret i gula och gröna förtoningar. Alltsammans är utfördt efter ritningar och dessa äro bestämda af hertigparet i samråd med prins Eugen.

De konstverk, som ingå i bröllopsgåfvan, utgöres af tre taflor, och dessa äro, som sig bör, målade af skånska konstnärer öfver skånska motiv. De målare, som utfört taflorna, äro Gustaf Rydberg, Justus Lundegård och Herman Österlund. Af



dessa har dock den förstnämnde ännu icke hunnit få sin duk färdig.

Justus Lundegård, som med sin tafla "Höstmorgon", motiv från Arild, fäst på duken ett stycke skånskt kustlandskap i höststämning, har i denna lyckats framkalla all höstens klarhet och prunkande färgprakt.

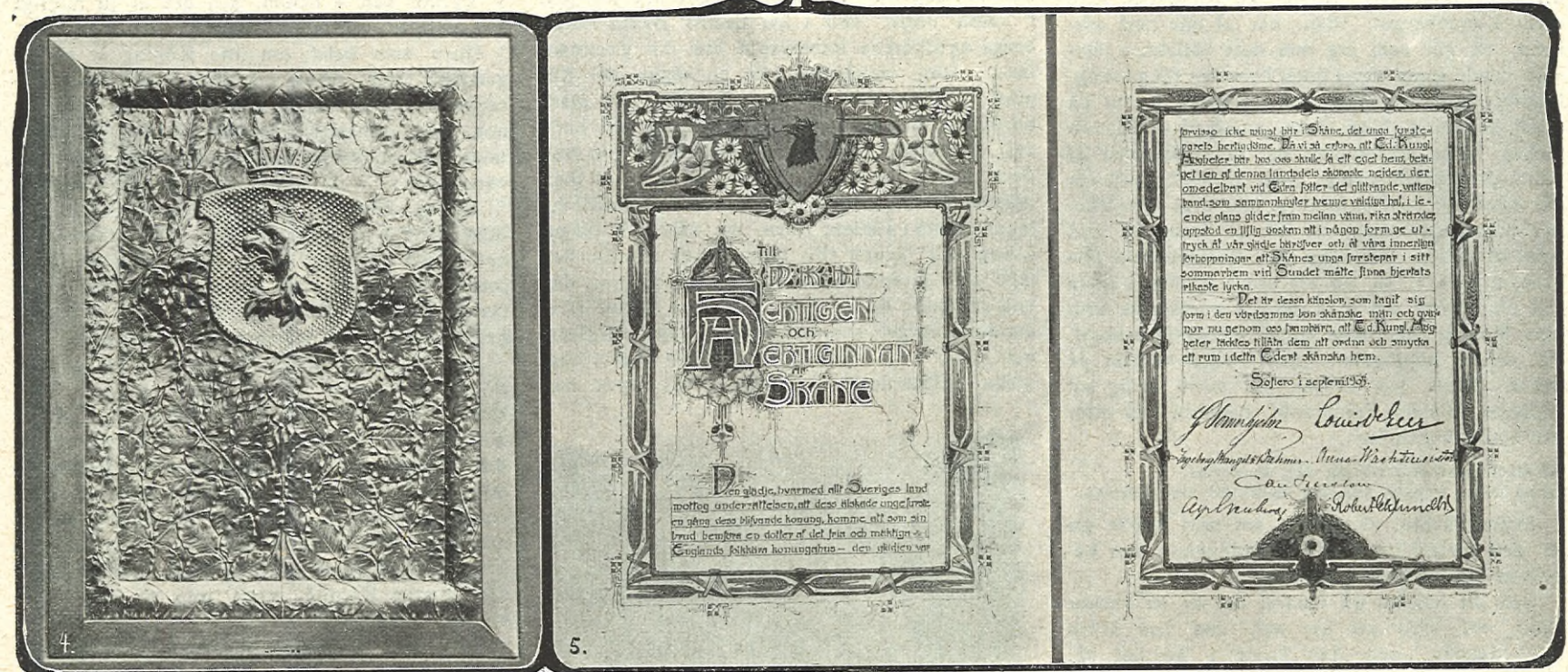
Herman Österlund har med sin målning "Sommarkväll" skildrat det lugna, breda landskapet i kvällens stillhet och frid, det skånska landskapet, med sina små dalgångar, täcka, bokskogsklädda sluttningar, och så den vida, bördiga slätten därbakom.

Båda dessa arbeten göra sina mästare all heder, och de torde godt kunna räknas till de mera lyckade konstverk, som dessa båda artister hittills frambragt. Som prydnader i en af Sofieros salonger skola de helt säkert göra sig ypperligt, och därtill skola de vara för Skånes hertigpar en påminnelse och erinran om den skånska provinsens säregna naturskönhet och dess bebyggares tillgifvenhet.

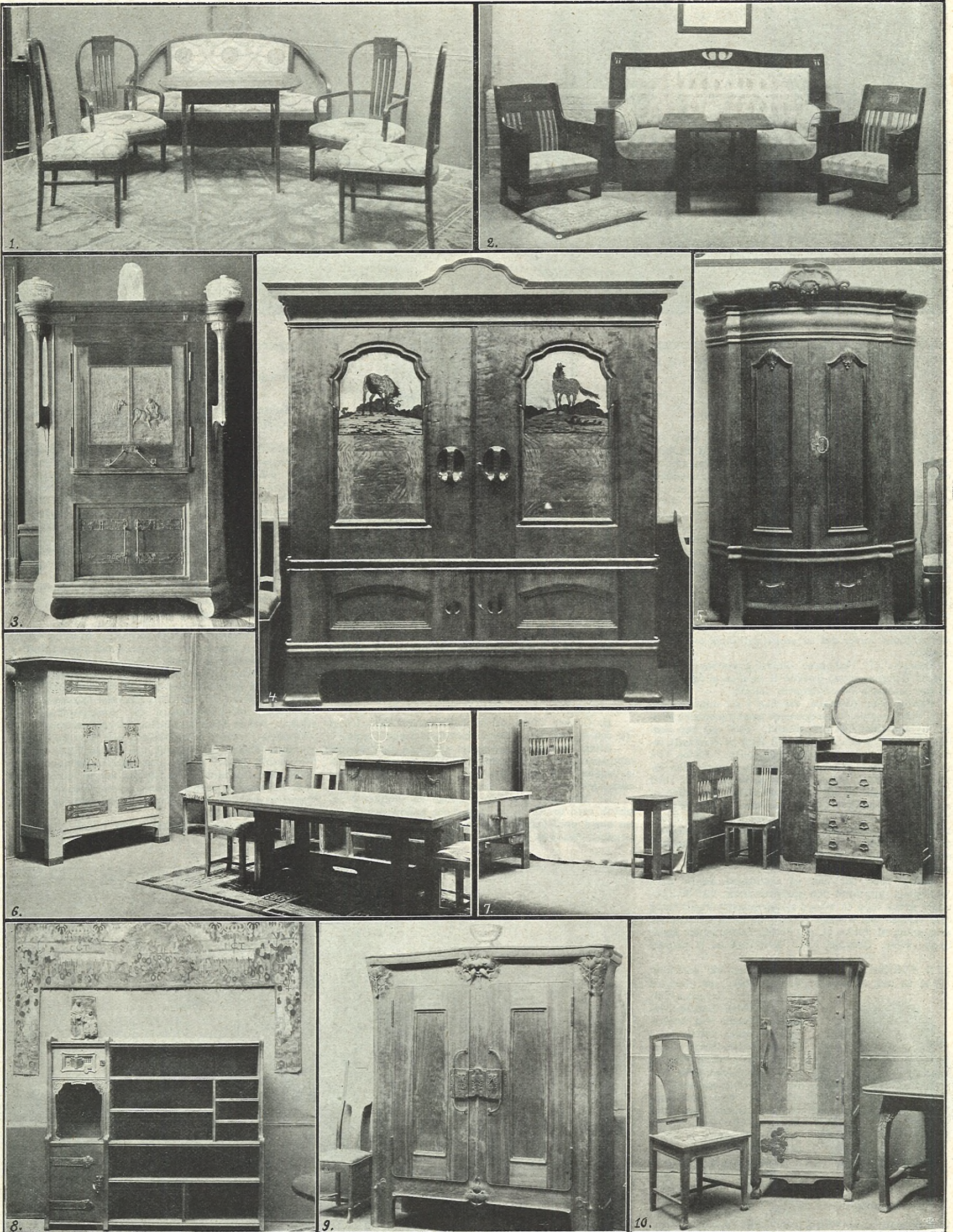
Den gåfvan åtföljande adressen, hvars text våra läsare torde kunna tolka å här meddelade afbildning, är infattad i en prydlig silfverpärm.

Monteringen på adressen har utförts af firman C. Hattendorf i Malmö, ciseleringen af föreståndaren för juvelerarfirman C. G. Hallberg i samma stad, hr C. F. Källström, och själfva textningen af teckningslärarinnan fröken Anna Nilsson.

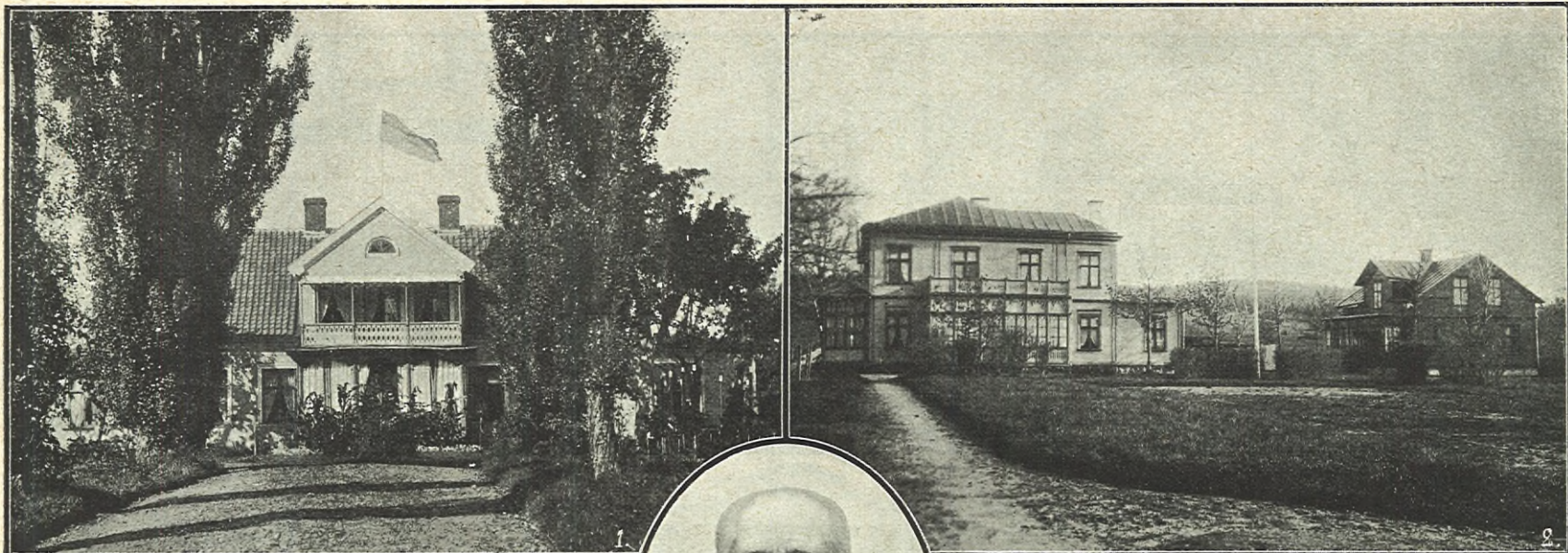
SIGFRID JOHNSON.



DE SKÅNSKA BRÖLLOPSGÅFVOR, SOM I DAGARNA ÖFVERLÄMNATS TILL HERTIGPARET AF SKÅNE. 1. HÖSTMORGN; MOTIV FRÅN ARILD, TAFLA I OLJA AF J. LUNDEGÅRD. 2. SOMMARKVÄLL; MOTIV FRÅN LÖBERÖD. TAFLA I OLJA AF H. ÖSTERLUND. 3. SALONGSMÖBEL I LOUIS XVI:S STIL, UTFÖRD AF NORDISKA MÖBLERINGS-A.-B. 4 O. 5. PÄRM I DRIFVET SILFVER OCH TEXTAD ADRESS, SOM ÅTFÖLJDE GÅFVORNA. FOTO FÖR IDUN AF LINA JONN OCH C. V. ROIKJER.



MÖBELUTSTÄLLNINGEN I KONSTAKADEMIEN. HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG FOTO. 1. KLUBBRUMSMÖBEL, AF RAGNAR ÖSTBERG. 2. SALONGSMÖBEL I MAHOGNY; AF AXEL LINDEGREN. 3. SALSSKÄNK I EK; AF CARL WESTMAN. 4. SKÅP FÖR HERR-RUM I POLERAD BJÖRK AF RAGNAR ÖSTBERG; MED INTARSIA AF ARTISTEN NILS KREUGER. 5. SKÅP I RÖKT EK; AF RAGNAR ÖSTBERG. 6. MATSALSMÖBEL I LJUS EK; AF AXEL LINDEGREN. 7. SÄNGKAMMARMÖBEL I BETSAD BJÖRK; AF AXEL LINDEGREN. 8. BOKHYLLA I SKULPTERAD EK; AF CARL WESTMAN. 9. MATSALSMÖBEL I MÖRK EK; AF AXEL LINDEGREN. 10. SKRIFRUMSMÖBEL I SKULPTERAD EK; AF CARL WESTMAN.



BILDER FRÅN SANNA, DROTTNINGENS NUVARANDE VISTELSEORT. 1. »GULA SANNA», DEN AF DROTTNINGEN BEBODDA VILLAN.

2. GYMNASTIKBYGGNADEN VID SANNA. 3. DIREKTÖR J. H. KELLGREN. LINDHEBORGS ATELIER, JÖNKÖPING, FOTO.

UR DAGSKRÖNIKAN.

DROTTNINGEN I SANNA. Som bekant skall vår drottning under någon tid vistas vid Sanna i Småland för att hos dess berömde sjukgymnast, direktör J. H. Kellgren, undergå massagebehandling. Med anledning häraf meddelas i dagsnumret ett par vyer från den namnkunniga platsen, däribland af det s. k. Gula Sanna, hvarest drottningen kommer att bo, samt porträtt af anstaltens direktör. Villan Gula Sanna, som bebotts af direktör Kellgren själf, utgöres af två våningar och innehåller 16 rum, större och mindre, jämte kök och serveringsrum. Villan, som är belägen med utsikt mot Vettern och hvars park sträcker sig ned till den vackra sjöns strand, har tre praktiga verandor jämte två balkonger i andra våningen. Byggnaden omges jämväl af en stor trädgård.

Hvad möbleringen beträffar, komma en del möbler att medföras, under det en annan del tillhör anstaltens direktör.

Brorson till »behagens skald», gustavianen Johan Henrik Kellgren, anses direktör K. som en af de främste på den manuelle behandlingens område.

Bördig från Alingsås, var han i sin ungdom löjtnant vid Västgöta-Dals regemente samt genomgick kurs vid Gymnastiska Centralinstitutet. 1865 tog han som löjtnant afsked och ämnade, till följd af tyngande familjesorger, inträda i främlingslegionen i Algier. På vägen kom han att besöka Ulricks gymnastiska institut i Bremen, stannade vid detta en del af 1870 och upprättade så ett eget institut i Gotha. Genom en af honom uttänkt systematisk manuel nervbehandling, utförde han en mängd lyckade kurer, ofta i fall, som anses obotliga, och vann inom kort utomordentligt anseende. Sedermera for han till London och röntte äfven där stort erkännande för utöfningen af sin massage.

Sedan 1886 har han på egendomen Sanna, nära Jönköping, upprättat den sjukgymnastik, från hvilken under årens lopp en mängd sjukgymnaster utgått kring hela världen och hvilken anstalt tagits till mönster vid anläggning af dylika bl. a. i Berlin, Frankfurt am Main, Lyon, Wien, Dresden, Kiew, New-York m. fl. platser.

EN SVENSK KINAMAN. Vi meddela här porträttet af en ung svensk, hr V. Engström, som gjort sitt land heder i de gulas fjärran världsdal. Han är lokomotivinspektör vid kejserliga kinesiska statsbanan i Nord-Kina och deltog i Boxarupprorets undertryckande. Den ordensdekoration han bär — dubbla Drakorden — erhöill han som utmärkelse för de tjänster, han under Boxar-oroligheterna gjorde den del af banan, som ligger i Mandschuriet.

Inspektör Engström, som nu är på besök i hemlandet efter 15 års frånvaro, har vistats i Kina i 10 år. Dessutom har han varit i Argentina, Australien, Canada och Förenta staterna.

VÅR SVENSKA MÖBELINDUSTRI tenderar allt mer att bli en gren af sant konsthandverk, tack vare våra konstnärliga arkitekters intresse för hemmens stil-

sköna och praktiska montering. De drifva ut den schablonmässiga möbelarkitekturen och införa i stället en personlig, enkel och dock smakfull stil, i hvilken träets naturliga färg ofta spelar en afgörande roll.

I Konstakademiens stora utställningslokal pågår f. n. en af arkitekterna hrr Axel Lindegren, Carl Westman och Ragnar Östberg anordnad möbelutställning, hvars alster uttrycka just den sträfvan mot en svensk möbelstil, som, en gång helt genomförd, kanske skall omvandla de svenska hemmen, så att de verkligen göra skäl för benämningen.

Hur solid i sin form och behärskad i sin elegans står ej den af Axel Lindegren komponerade salongsmöbeln i mahogny med de dekorativa bronsbeslagen, och hvilken färgglädje för ögat i Ragnar Östbergs polerade björkmöbel med intarsia — hästar — af artisten Nils Kreuger!

Hr Ö. har äfven ett särdeles vackert skåp i rökt ek och en smidig klubbbrumsmöbel, lackerad i gult.

Återgå vi till hr Lindegrens afdelning, fängsles vår uppmärksamhet ytterligare af en särdeles praktisk matsalsmöbel i ljus ek samt en i betsad björk utförd sängkammarmöbel af tilltalande verkan.

Hr Westman har bland annat en skulpterad ek-skänk med beslag, som i fråga om vackra detaljer är en bland utställningens pärlor; likaså utställer han en originell bokhylla och en treflig skrifrumsmöbel.

Samtliga här omnämnda möbler, hvilka redan äro sålda, återfinnas afbildade i dagsnumret.

BARNENS DAG I GÖTEBORG. I lördags hade göteborgarne en »barnens dag», som i fråga om lyckade och färgrika anordningar samt allmänhetens anslutning och offervillighet var minst sagdt storartad.

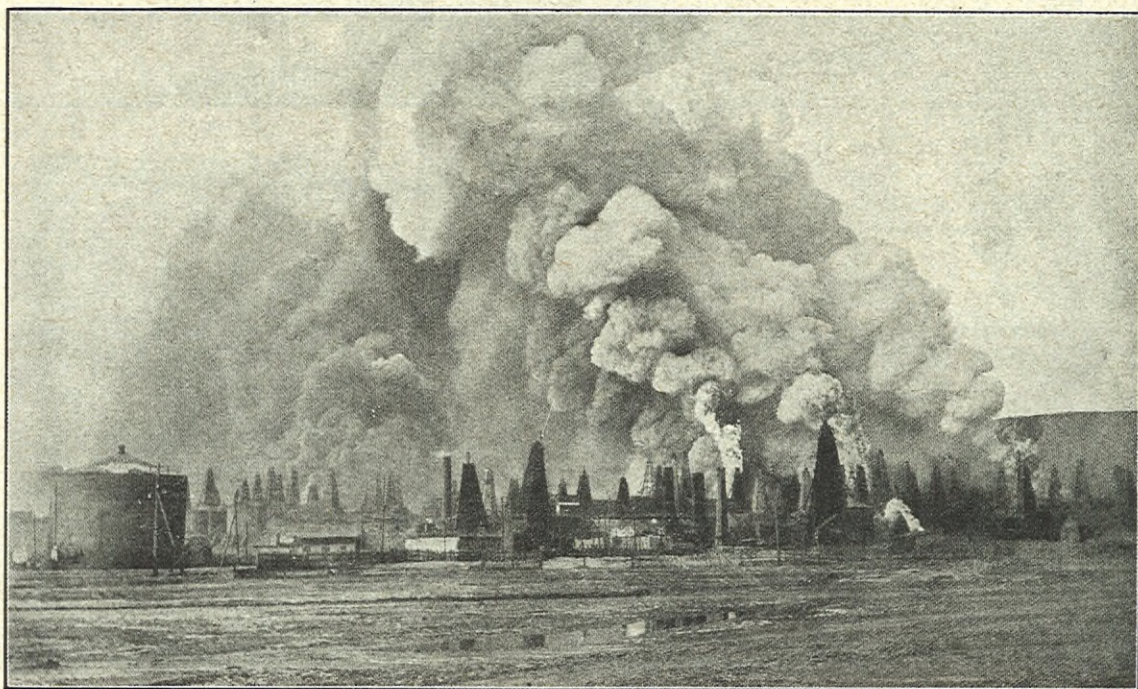
Det var tåg genom gatorna ut till Heden, hvarest kammarherre C. Lagerberg mötte de unga, utbringande ett lefverop för landets monark, hvarefter redaktör C. Ramberg höll ett hälsningstal, hvarefter han talade om arbete och samhörighet och uttryckte sin förvisning om, att alla de unga, som nu samlats under fosterlandets färger, ville bli goda samhällsarbetsare.

Sedermera förekom en marknadsfest och ett stort festtåg, hvarefter Vägörenheten, Teater och Musik, Segelsporten m. m. voro representerade.

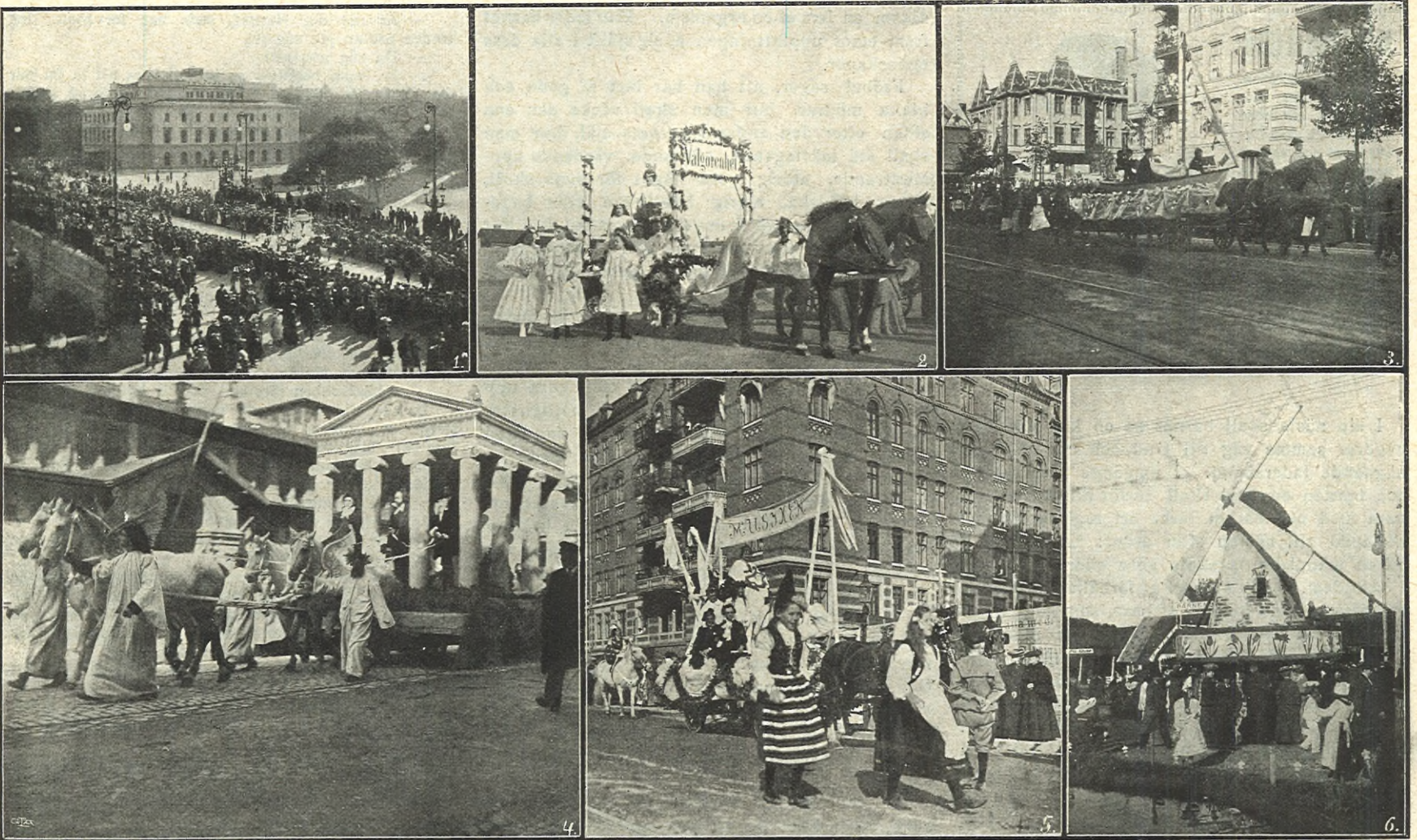
EN BARNENS DAG I HUDIKSVALL. En af de sistförflutna vackra septemberdagarna hade äfven i Hudiksvall anordnats en lyckad »barnens dag». Initiativet till densamma togs af styrelsen för Hudiksvalls arbetsstuga, som för ändamålet tillsatte en kommitté, bestående af förste läraren i Hudiksvalls folkskola, hr E. Levander, föreståndarinnan för elementarskolan för flickor, fröken Ebba Sundholm, borgmästarinnan Malin Sundqvist, fruarna Ellen Erikson och Stina Rodenstam, grosshandlaren E. Signeul och fröken Signe Ekman.

Festen firades under den mest storartade tillslutning från samhällets sida; dagen var strålande vacker och luften äfven under aftonen synnerligen mild. Deltagarnes antal å Köpmanberget, där folkfesten firades, var omkring 5,000.

Det ekonomiska resultatet blef också synnerligen godt.



FRÅN OROLIGHETERNA I BAKU. BRANDEN I PETROLEUMKÄLLORNA I BALANKHANY.



FRÅN BARNENS DAG I GÖTEBORG. 1. FESTTÅGET PASSERAR KUNGSBRON. 2—5. GRUPPER UR FESTTÅGET. VÄLGÖRENHET. SEGELSPORT. TEATER. MUSIK. 6. SOCKERBAGERIET PÅ MARKNADSPLATSEN. FOTO FÖR IDUN AF ANNA BACKLUND O. OLGA RINMAN.



FRÅN BARNENS DAG I HUDIKSVALL. 1. »UNGERSKA GOSSORKESTERN», BESTÅENDE AF IDEL DAMER, SOM HELA DAGEN SPELADE SAMMAN PENGAR PÅ GÅRDARNE. 2. KOSTYMTÅGET ORDNAS. 3. ZIGENARLÄGRET PÅ FOLKFESTEN Å KÖPMANBERGET. O. W. OLSSON FOTO.

»KOM, LÅT OSS LEFVA FÖR VÅRA BARN!» FÖR IDUN AF JENNY VELLANDER.

(Forts. fr. föreg. nr.)

SAMMA FORDRAN skall ställas på far och mor, men de föräldrar, som ej kunna eller vilja utbilda sig för sitt föräldrakall, böra taga hjälp af de män och kvinnor, som äro goda barnavårdare. Bättre att barnet får god vård af främmande händer än ingen eller dålig i hemmet.

Fröbel vill genom uppfostran hjälpa barnet till rätta i dess förhållande till Gud, människan och naturen.

Förhållandet till Gud är religion. Barnet skall utvecklas till ett religiöst väsen, därigenom att det i sång och berättelser hör talas om Gud, att man i dess umgänge med människorna framhåller Guds kärleksbud. Barnet skall lära sig att bedja och att älska andakt. Väl må uppfostraren tänka på att barnet är en späd kraft i religiöst afseende som i allt annat, och att allt "för mycket" verkar öfveranstängning och därför leda och slapphet.



Köp Venersborgs BARNSKODDOR!

Bästa svenska fabrikat!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas af:

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Venersborg.

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i landet.



MELLINS FOOD

bör användas såsom ersättning för modersmjölk, allt ifrån födelsen och utan farhåga, att den skall i någon grad verka skadligt icke ens på späda barn. Den kan gifvas omväxlande med modersmjölken.

Prof samt broschyr om barns uppfödning gratis & franko från **MELLINS FOOD Depot, Malmö.**



”Jag heter Kenny, är 3 år gammal och har blifvit uppfödd med **MELLINS FOOD**.”

I sin nästa skall barnet se en kär vän, som vandrar samma väg till Gud och under samma hägnande fadershand. I umgänge med barnen och barnen emellan skall därför alltid kärleken vara med och barnet läras att reglera sitt förhållande till nästan efter ordet: ”Allt hvad I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem.” En symbol af förhållandet mellan människorna är kedjan af barn, som hålla hvarandra i händerna och vänliga och glada gå till arbetet och från arbetet och i leken.

Barnet skall också läras att umgås med naturen. Det skall få en liten trädgård att arbeta i, föremål att vårda, ordna, svara för, t. ex. bollar, byggstenar, pinnar att lägga. Det skall icke få mer, än det kan hålla reda på. Dess göbit skall vara enkelt och ej stort, men hvad det fått, skall det själf svara för och ej hindras af tjänstaktiga händer, som beröfva det själfverksamhetens nyttiga öfningar, ansvars händande allvar och njutningen af en väl förrättad gärning.

Men förstör ej barnet en hel del, om det skall hjälpa sig själf så mycket? Jo, naturligtvis. Göra ej de vuxna det, medan de förvärfva sig färdighet och erfarenhet? Men af skadan blir man vis. Tror du ej det ligger en god portion af botgöring i alla de ömma omsorger, den lilla flickan ägnar den docka, hon slagit näsan af och som brutit armar och ben och blifvit förskräckligt tilltygad genom sin härskarinnas vårdslöshet och oförstånd? Tänk med hvilken skygghet den lilla betraktar den nya fina dockan. Hon låter henne sitta i förmakssoffan, men all sin kärlek skänker hon den vanställda, allt medan hon fortfarande experimenterar med henne, som förlåtit så mycket, att hon nog ej räknar så noga med ännu litet klumpighet och hårdhändhet. Minns du icke, hur du själf gick på upptäckt i naturens rike för att aflocka den dess hemligheter om t. ex. hållfasthet, antändlighet, spänstighet, klang, tyngd? Minns du icke, hur du pröfvade med dina närmaste, hur långt du kunde gå i godt och ondt, och hur de reagerade för dina ord och handlingar, för att sedan kunna röra dig säkrare bland främlingar? En liten skarpsinnig 6-åring, som beständigt var i färd med att experimentera och draga sina slutsatser, kunde också försäkra sin mamma: ”Ser mamma, jag är alltid snäll, när jag är bland främlingar.”

Uppfostraren skall vidare skänka barnet goda hygien vanor. Sol, luft, vatten, arbete och hvila samt enkel och närande kost äro skolans såväl som hemmets hälsomedel. Men för att icke epidemier skola smyga sig in, skall föreståndarinnan ha goda insikter i hygien och skolan inspekteras af läkare.

Genom att hjälpa barnet till rätta i dess förhållande till Gud, nästan och naturen, utvecklar man barnets väsen å ena sidan efter dess egenart, såsom en individ, å andra sidan efter dess samhörighet med det, som är utom barnet,

såsom en lem af en organism. Man leder barnet fram emot uppfattningen af sig själf i alla dess egenskaper.

Fröbel säger, att han har lärt af goda och kloka mödrar, hur man skall väcka den ena sidan efter den andra i barnets själ, hur man skall stå iakttagande, värnande, vårdande uppmuntrande, aldrig göra något för syns skull, aldrig brådska, aldrig banalisera eller bagatellisera, aldrig gå fram slentrianmässigt. För ögonen skall man alltid ha den vissheten, att det gäller att fostra barnet genom lifvet för lifvet.

I Kindergarten skall barnet börja förvärfva en riktig teknik för lifvets svåra konst, d. v. s. det skall kunna taga reda på, hvad det vill göra, uppställa för sig ett visst mål, göra upp för sig en plan, söka medel och möjligheter att förverkliga den och genomföra den med intesse eller, om detta fattas, med disciplin. Barnet skall lära sig, ej läras, det skall föras fram steg för steg, ej bäras, än mindre släpas.

Denna barnavård är så enkel och kräfver icke den ringaste omkostnad, bara kärlek och kloket. Den gör icke mycket väsen af sig, gör ingen reklam, sticker ej i ögonen, den vill ej arrangera några uppvisningar af dresserade små varelser, ingen examen i högtidliga former. Inspektionen behöfver ej vara vidlyftig. Om barnen komma emot dig friska, glada, rena, vänliga, öppna, frimodiga, klarögda, då är allt väl beställt: om de trifvas liksom den gode trädgårdsmästarens blommor, då är allt i godt skick.

Är det icke väl beställt, så gäller det att söka, hvar felet ligger, och troligen ligger det i ett förtygligande. Skolan har blifvit schablonmässig. Slentrianen, denna skolans giftiga dunst, som bedöfvar och kväfver både lärare och lärjunge, har kommit in i ortagården. Enda möjligheten att undvika detta är att icke kvinnorna stelna i vissa former, att de icke bindas af detaljerade bestämmelser och pedantiska föreskrifter. I Kindergarten få därför kvinnans mjuka hand och varma hjärta aldrig saknas, och kvinnan skall icke blott spela tjänarinnans roll där, utan ledarinnans. Liksom far och mor äro eller rättare böra vara likställda makter i den äktenskapliga unionen, så böra det manliga och det kvinnliga vara likställda makter inom barnaskolan.

(Forts.)

TVÅ MÄN OCH EN KVINNA. EN STOCKHOLMSHISTORIA AF M. S.

(Forts. fr. föreg. nr.)

— Och fröken Harriet är också ute.
— Javisst, hvarför skulle jag sitta inne!
— Mycket rätt, mycket rätt, det finns ju inte minsta skäl till det — gå herrarne ut, böra damerna göra detsamma.

— Just så. Och nu tänke jag följa med upp i Frisinnade klubben och se hvad de göra däruppe. Jag kan också ha ett ord at säga.

— Alldeles riktigt, alldeles riktigt svarade professorn skrottade.

— Ja, få se om du kommer längre än upp i trapporna, inföll fadern skämtande. Feminina medlemmar älskas inte.

— Men för mig göra de säkert ett undantag, fram, kastade Harriet förhoppningsfullt.

— Helt visst, helt visst, försäkrade professorn i samma ton.

Men om nu den unga damen tänkte att något annat verkligen kunde ifrågasättas, eller af hvad orsak det nu var, — vid ingången öfvergaf hon sina båda kavaljerer, under upplysning om att först nästa gång infria sina ord. Den här gången skulle hon endast lysa med sin frånvaro. Och den lille chevalereske vetenskapsmannen försäkrade att till och med den skulle bli effektfull.

* * *

Just som Harriet vände om för att gå tillbaka, kom ett sällskap officerare ut från Grand Hôtel. En af dem skilde sig genast från kamraterna, när han upptäckte hvem den förbigående damen var.

— Är det du, Harriet, sade han förvånad. Jag trodde nästan jag såg fel.

— Du såg nog rätt.

— Ja, man behöfver ju inte riskera att ta fel när det gäller dig, löjtnant Hööks stämma ägde en under-ton af smickrande beundran. Och under det de gingo gatan fram, hade han svårt att ta ögonen från sin fäst-mö, stadens vackraste kvinna, som han med stolthet brukade kalla henne i sina tankar. — Älskling, älskling, sade han sakta.

— Men, Kristian, kanske du blir hindrad af mig? Du hade ju sällskap, du behöfver alls inte följa mig om du inte har tid.

— Inte tid att följa dig! Åh, käraste, du vet inte hur du talar.

— Jag tänkte att du möjligtvis var upptagen af tjänstsaker, genmålde hon.

— Inte så här dags, svarade han leende. Vi tänkte bara bege oss till klubben, men dit hinner jag nog.

— Hvilken klubb?

— Adelsklubben förstas, svarade löjtnant Höök.

Damen vid hans sida drog på munnen, mycket svagt, ej synbart för honom. — Hvarför säger du förstas? frågade hon oskyldigt. Här finns många klubbar. Jag konvojerade nyss två herrar till en, Frisinnade klubben hette den.

— Jaså. I löjtnantens röst fanns något afknappadt. — Ja visst, din far är ju med i den.

— Och många andra också. Går ingen af dina kamrater och kolleger dit?

— Inte hvad jag vet. Ämnet tycktes ej behaga löjtnanten. Förhållandet var motsatt med hans följeslagarinna. Om det varit tillräckligt ljusst, skulle ett alldeles särskildt drag ha kunnat upptäckas i hennes ögon och kring den vackra munnen.

— Jaså, inte det, fortsatte hon i samma ton. Då gå de förlustiga om mycket.

— Tror du det, lilla vän, sade han med ett öfver-seende småleende. De reparera kanske förlusten på andra håll.

— Vi få hoppas det. Nu behöfver du inte följa mig längre — jag skall gå upp till en bekant. Harriet stannade utanför ett älderdomligt enkelt hus, som stack af mot sina fina grannar.

— Har du bekanta här? Löjtnanten hördes öfver-raskad. Här bor ju den där gamle, galne doktor Saltza.

— Han är långt ifrån galen, käre Kristian. Han är nära på den klokaste mannen i staden — åtminstone är han den klokaste af alla dem jag känner. Farväl, min vän. Harriet räckte löjtnanten handen, och han gjorde sig ingen brådska med att släppa den.

— Inte så fort, min älskling, sade han förmanande. Men hör du, känner du Saltza? Och går på visit till honom så här dags? Hvad menas med det?

— Att jag inte hade tid att gå förut, och att det nu passar alldeles utmärkt — jag kommer lagom till tédags. Och för att ytterligare lugna dig, kan jag ju säga att visiten har sken af att gälla hans syster, hon bor också här.

— Men bevara mig, de där båda originalen äro ju sekelgamla! Hvad kan det finnas för föreningsband mellan dig och dem?

— De äro högst sjuttio år för det första, och för det andra finns all världens vishet inom de här murrarna. Du skulle se hans bibliotek — och att höra honom tala är som att höra Sokrates plus Voltaire och en del andra.

Löjtnant Kristian brast i skratt. — Du är mer än vanligt originell, Harriet! När han sagt det, blef han plötsligt allvarsam och närmade sin mun till hennes öra — och mer än vanligt ismajestät, hviskade han med en röst färgad af lidelse. — Skall du då aldrig smälta! Innan hon hann tänka, hade han kysst henne, i hårfästet, vid örat och på kinden. — Lugna dig, sweet heart, här finns ju inte en människa, sade han skrottande åt hennes synbara förskräckelse.

När Harriet gick uppför trapporna, hade hon tän-derna sammanbitna och kinderna rödfammande. O, Gud, hvad det var svårt! Tusen gånger svårare än hon någonsin tänkt sig. Hur skulle det sluta?

* * *

Valdemar Dorph vek upp tidningen och läste bland annat en notis, som förkunnade att skriftställaren Valdemar Dorph flyttat från Stockholm och bosatt sig på egendomen Munkhammar, hvilken som bekant genom arf nyligen kommit i hans ägo. Notisen bebådade äfven, att han där under sommarens lopp skulle fullborda sin stora roman, på hvilken han arbetat de sista två åren.

Notisen var delvis riktig. Hans morfar hade dragit hädan från en målmedveten lefnad — han hade nämligen användt nästan hvar minut af sin tillvaro på att samla i ladorna. En och annan stund hade han dock skjutit detta åt sidan för att med antipati och förakt tänka på dottersonen, sin närmaste arfvinge. Att han gick bort utan att lägga hinder i vägen för denna person att träda i besittning af de Munkhammarska ägodelarne var något som ej liknade den gamle. Man

